

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

No2

2026

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2026-yil, fevral.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukurimova Dinara Rustamxonovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjavevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

TIJORAT BANKLARINING INVESTITSIYA LOYIHALARINI KREDITLASH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	40
Faxriddinov Temur Faxriddin o'g'li	
TEMIR YO'L YO'LLARINI TA'MIRLASH KORXONALARINING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH OMILLARI.....	46
Allabergenov Sherzod Maksudbayevich	
BANKLARNI TRANSFORMATSIYALASH JARAYONIDA INVESTITSION KREDITLASHNING XORIJ TAJRIBASI.....	51
Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li	
O'ZBEKISTONDA BUDJET OCHIQLIGINI TA'MINLASH BO'YICHA QONUNCHILIK BAZASINING EVOLYUTSIYASI VA RIVOJLANISH BOSQICHLARI.....	55
Mamanov Alisher Umbarovich	
ENERGETIKA TARMOG'I KORXONALARIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH YO'LLARI.....	60
Xamdamova Gavxar Absamatovna	
SMART UNIVERSITET MODELINING XALQARO TAJRIBASI VA UNI YANGI O'ZBEKISTON TA'LIM TIZIMIGA MOSLASHTIRISH MASALALARI.....	65
Saloxiddinova Sitora Baxodir qizi	
IJTIMOIIY OBYEKTLARDA QURILISH XIZMATLARINI MOLIIYALASHTIRISHNING NAZARIY – ASOSIY TAMOIYILLARI.....	68
Gapparov Azim Qayumovich	
QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARINING ISHLAB CHIQRISH FAOLIYATIGA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANI JORIY ETISH ORQALI RAQOBATBARDOSHLIKNI TA'MINLASH.....	72
Zaripov Shoxboz Alijon o'g'li	
O'ZBEKISTONDA MASOFAVIY BANK XIZMATLARINING IQTISODIY VA IJTIMOIIY BARQARORLIKKA TA'SIRI.....	75
Xolmatova Asila Menglimurod qizi	
РОЛЬ GREEN BONDS В МЕЖДУНАРОДНОЙ ФИНАНСОВОЙ СТРАТЕГИИ КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ.....	81
Н.Т. Бекназарова	
BARQAROR RIVOJLANISH SHAROITIDA EKOLOGIK BOSHQARUV VA AUDIT.....	86
Shaymatova Nargiza Ashurovna	
NORASMIY IQTISODIYOTNING MAVJUDLIGINING NAZARIY MASALALARI VA UNI ANIQLASHNING USLUBIY YONDASHUVLARI.....	93
Alimardonov G'ayratjon Nuraliyevich	
DIGITAL TWIN-BASED DECISION SUPPORT FOR COST OPTIMIZATION AND RISK MANAGEMENT IN INFRASTRUCTURE SYSTEMS.....	99
Nelyufar Umarovna Dadabayeva	
PAXTA BO'LAKCHASINING OG'MA TO'RLI YUZA SIRTI BO'YLAB HAVO OQIMI TA'SIRIDAGI HARAKATINING MATEMATIK MODELII.....	108
Karimov Abdusamat	
АДАПТИВНОСТЬ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ К ВНЕШНИМ РИСКАМ И ГЕОЭКОНОМИЧЕСКИМ ТЕНДЕНЦИЯМ.....	115
Бабаджанов Шухрат Атахмович	
“TIBBIYOT BOZORINING UZLUKSIZ RIVOJLANISHI UCHUN MEKANIZMLARNI TAKOMILLASHTIRISH YONDASHUVLARI”.....	120
Abdumalikov Shoxjahon Jaloliddin o'g'li	
KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNING MEHNAT BOZORI RIVOJLANISHIDAGI ROLI VA BANDLIKKA TA'SIRI.....	124
Egamberdiyev Abdujabbor Xusanovich	

XORAZM VILOYATIDA ETNOGRAFIK TURIZMNI BARQAROR RIVOJLANTIRISH MEXANIZMINING AHAMIYATI	129
Ro'zimatova Shaxlo Baltaboy qizi	
THE FEAR OF MISSING OUT (FOMO) EFFECT IN ADVERTISING AND ITS NEUROPSYCHOLOGICAL IMPACT ON IMPULSE BUYING	134
Negmatov Nodir Nozimovich	
O'ZBEKISTONDA TRANSPORT XIZMATINI TASHKIL ETISHNING ASOSIY IQTISODIY KO'RSATKICHLARI VA TENDENSIYALARI TAHLILI.....	139
Aytiyeva Sevara	
TO'QIMACHILIK SANOATIDA INVESTITSION LOYIHALARNI BOSHQARISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHDA INNOVATSION YONDASHUVLAR.....	144
Qurbonov Jasurbek Pozilovich	
YASHIL IQTISODIYOTNING MOHIYATI VA O'ZBEKISTON UCHUN AHAMIYATI.....	149
Abdullayeva Matluba Nematovna, Nuriddinov Kamoliddin Faxriddin o'g'li	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA KICHIK KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI.....	155
Axmedov Sanjar Temur o'g'li	
POPULATION IMPACT ON CONSUMER CULTURE AND NATIONAL ECONOMIC GROWTH.....	160
Rustamov Sheroz Oblokulovich	
AVTOTRANSPORT KORXONALARINING IQTISODIY KO'RSATKICHLARI TAHLILI VA ULARNI YAXSHILASHGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR.....	164
Laylo Akbarova, Komolov Adxam Dilshod o'g'li	
MODELING THE DIFFUSION OF DIGITAL BANKING ADOPTION IN UZBEKISTAN: EVIDENCE FROM TBC BANK USING THE BASS DIFFUSION MODEL AND A HYBRID REGRESSION APPROACH	169
Feruza Nabieva	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA EKOLOGIK XARAJATLARNI BUXGALTERIYA HISOBIDA AKS ETTIRISH VA BAHOLASH	176
Rabbimov Elbek Abdulloyevich, G'afforov Ilhom Ilyosjonovich, Ergashev Olloyor Furqat o'g'li	
O'ZBEKISTONNING YANGI BOZORLARGA CHIQUISHIDA FAOL MARKETING VOSITALARIDAN FOYDALANISHNING INTEGRALLASHGAN MODELI.....	183
Baqoyev Sunnatillo Burxon o'g'li	
O'ZBEKISTONDA TADBIRKORLIK FAOLIYATIGA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHNING ILMIY-KONSEPTUAL ASOSLANISHI.....	188
Salaydinov Shodiyor Nizom o'g'li	
TIJORAT BANKLARIDA KREDIT PORTFELI SIFATINI OSHIRISH VA KREDIT RISKINI BOSHQARISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	194
Turg'unov Nodirbek Muminjanovich	
SANOAT KORXONALARI TUZILMASINI TAKOMILLASHTIRISH MEXANIZMI	198
Jabborov Elbek Erkin o'g'li	
SOLIQ STAVKALARINI TABAQALASHTIRISHNING TADBIRKORLIK FAOLIYATINI RIVOJLANISHGA TA'SIRI.....	202
Abduraimova Nigora Abdugapparovna	
MINTAQALAR IQTISODIY RIVOJLANISHIDAGI TAFOVUTLARNI KAMAYTIRISHNI TA'MINLASHDAGI XORIJ MAMLAKATLAR TAJRIBASI.....	208
Egamov Temur Muzaffarovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA SANOAT KORXONALARIDA INNOVATSION FAOLIYATNI MOLIYAVIY RAG'BATLANTIRISH IMKONIYATLARI.....	213
Baxriddinov Nodirbek Zamirdinovich	
MINTAQA IQTISODIYOTINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA XIZMATLAR SOHASINING O'RNI VA OBYEKTIV ZARURLIGI.....	217
Achilova Firuza Kurbanovna	
INVESTITSIYALARNI JALB ETISH ORQALI MAXSUS IQTISODIY ZONALARNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	222
Ergashev Olim	

KICHIK BIZNES INNOVATSION FAOLIYATINING RIVOJLANISHIDAGI ASOSIY TENDENSIYALAR	227
Amirov Zubaydulla Toir o'g'li	
KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHDA YOSHLAR TADBIRKORLIGINING O'RNI VA AHAMIYATI	233
Isakjanova Saboxat Muhamedovna	
KORPORATIV BOSHQARUV TIZIMIDA AKSIYADORLAR HUQUQLARINI HIMOYA QILISH MEXANIZMLARINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	238
Xakimov Uchkun Xamitovich	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA MILLIY MAKROIQTISODIY SIYOSATNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	242
Mardanova Ra'no Isakovna	
XUSUSIY VA DAVLAT SHIFOXONALARI UCHUN RAQAMLI MARKETING STRATEGIYALARINI QIYOSIY TAHLIL	246
Yakubov Temur G'anibekovich	
RAQAMLI SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMIDA RESURS SAMARADORLIGI VA IQTISODIY NATIJADORLIK MODELI	250
Ziyodullayev Qahramon	
"MILLIY TURIZM SITUATSION-MONITORING MARKAZI" VA "YASHIL TUROPERATORLAR" FAOLIYATINI SHAKLLANTIRISH ISTIQBOLLARI	254
Toshev Akmal Salimovich	
RISK-MENEJMENT VA MOLIYAVIY BARQARORLIK O'ZARO BOG'LIQLIGINING KONSEPTUAL MODELINI SHAKLLANTIRISH TAMOYILLARI	261
Madaminov Bekzod Allayarovich	
O'ZBEKISTONDA YASHIRIN IQTISODIYOT: BAHOLASH METODOLOGIYASI, DINAMIKASI VA QISQARTIRISH ISTIQBOLLARI (1996 - 2026-YILLAR TAHLILI)	266
Djumanova Rano Fayzullayevna	
OLIY TA'LIM SIFATINI BAHOLASHDA MAJMUALI DIAGNOSTIK MODELNING AMAL QILISH XUSUSIYATLARI	272
Xo'jaxonov Ma'rufxon Xamidxonovich	
TIJORAT BANKLARI FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISHNING XORIJ TAJRIBASI	278
Vafiyev Raxim Xalimjonovich	
INVESTITSIYA LOYIHALARINI KREDITLASH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	282
Nigora Nurmatova	
BANK SEKTORINING INVESTITSIYA OQIMLARINI BOSHQARISHDAGI STRATEGIK O'RNI	287
Abdumavlonov Abdumutal Abdumajid o'g'li	
O'ZBEKISTON KORXONALARIDA UZOQ MUDDATLI MOLIYAVIY INVESTITSIYALAR HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH	291
Allabergenova Nilufar Shermetovna	
O'ZBEKISTON BANK TIZIMIDA TA'MINOTLI YIRIK KREDITLAR ASOSIDA QIMMATLI QOG'OZLAR CHIQRISH ORQALI RESURS BAZASINI KENGAYTIRISH MEXANIZMLARI	298
Ahmedov Akbarali Sultonmurodovich	
"MINTAQA SANOATI SALOHİYATIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH MEXANIZMLARI"	306
Abdinazarov Xusan Shaymanovich	
BUDJET TASHKILOTLARI FAOLIYATIDA MAJBURIYATLAR: MAZMUNI, TURLARI VA TARKIBI	309
Jabbarova Charos Aminovna	
ATROF-MUHIT VA EKOLOGIK IQTISODIYOT: TURIZM XIZMATLARI BOZORIDA RESURSLARDAN OQILONA FOYDALANISH VA UNING RAQOBATBARDOSHLIGINI TA'MINLASH	316
Alikulov Samar Abdirashidovich	
O'ZBEKISTON TURIZM INDUSTRIYASI RIVOJLANISHIDA FORSAYT TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASH	322
Turdibekov Xasan Ibragimovich	
АНАЛИЗ ДЕБИТОРСКОЙ И КРЕДИТОРСКОЙ ЗАДОЛЖЕННОСТИ ХОЗЯЙСТВУЮЩЕГО СУБЪЕКТА	329
Камолова Феруза Кахрамоновна	

TASHQI QARZNING IQTISODIY XAVFSIZLIKKA TA'SIRI: QARZ BARQARORLIGINI BAHOLASH MODELLARI ASOSIDA O'ZBEKISTON MISOLIDA TAHLIL	333
<i>Oiloyorova Kumushoy Ahmad qizi, Tashmuxeimedova Yayra Atxamovna</i>	
XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARNING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA SOLIQLARNI TARTIBGA SOLISHNING TAHLILI	339
<i>Kudiyarov Kishibay Ramatullaevich</i>	
KORXONALAR FAOLIYATINING IQTISODIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHNING XORIJ TAJRIBASI	343
<i>Iminova Nargizaxon Akramovna</i>	
SUG'URTA KOMPANIYALARINING TO'LOVGA QOBILIYATLILIGINI BOSHQARISHDA RISKLAR VA RISK-MENEJMENTNING O'RNI	350
<i>Xalikulova Shirin Utkir qizi</i>	
BUDJET TASHKILOTLARIDA BUXGALTERIYA HISOBI VA HISOBOTINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISHDAGI MUAMMOLAR VA KAMCHILIKLAR	354
<i>Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Xasanboyeva Muyassar Ubaydullayevna</i>	
XUSUSIY KORXONALARDA KADRLAR MENEJMENTI SAMARADORLIGINI OSHIRISH	358
<i>Alimova Dildora Damirovna</i>	
BANK TRANSFORMATSIYASI TUSHUNCHASI VA UNING MENEJMENTDAGI O'RNI	363
<i>Rajabov Oybek Panjievich</i>	
O'ZBEKISTON OZIQ-OVQAT SANOATIDA ISHLAB CHIQRISH SAMARADORLIGINING HOZIRGI HOLATI VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI	367
<i>Eshtemirova Anora Norboy qizi</i>	
BOZOR KONYUNKTURASIGA MOS PIYOZ YETISHTIRISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'NALISHLARI	371
<i>Sadikova Shohida Obidqul qizi</i>	
HUDUDLARDA MAISHIY XIZMATLAR SOHASINI KLASTERLASH VA RESURS SAMARADORLIGIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI	375
<i>Normurodova Zebo Eshmaxmatovna</i>	
XUSUSIY VA KORPORATIV TUZILMALARDA AUDITORLIK TEKSHIRUVI HAMDA AUDITORLIK XULOSASINI SHAKLLANTIRISH AMALIYOTI	380
<i>Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Ubaydullayev Toxirjon Abdullajanovich</i>	
YIRIK VA KICHIK BIZNES O'RTASIDA KOOPERATSIYA MUNOSABATLARINI RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI	385
<i>Nasirova Kamola Alimovna</i>	
MOLIYAVIY HISOBOTLARNING QAROR QABUL QILISH JARAYONIDAGI IQTISODIY ROLI	394
<i>Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Yahyayeva Ra'no Raximovna</i>	
DIRECTIONS FOR IMPROVING INVESTMENT POLICY IN THE CONDITIONS OF DIGITAL ECONOMY (EXPERIENCE OF UZBEKISTAN)	400
<i>Khatamov Nurbek Achildiyevich, Sharifi Abdul Fatah</i>	
DAVLATNING FISKAL VA MONETAR SIYOSATI UYG'UNLIGINING IQTISODIY XAVFSIZLIKKA TA'SIRINI BAHOLASH	405
<i>Uralov Shavkat Maxramovich</i>	
SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA BIZNES JARAYONLARINI AVTOMATLASHTIRISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI	410
<i>Yusubov Muzaffar Alimbayevich</i>	
BANKLARDA RAQAMLASHTIRISH JARAYONINING MIJOZLAR QONIQLASH DARAJASIGA TA'SIRI	414
<i>Ro'ziboyev Shuxrat Komilovich</i>	
BOJ-TARIF SIYOSATI METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHNING ILMIY-AMALIY YO'NALISHLAR	418
<i>Pardayev Ilhomjon G'ulom o'g'li</i>	
OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA MOLIYAVIY BOSHQARUVNI TAKOMILLASHTIRISHDA BOSHQARUV KADRLARINING KOMPETENSIYASI	424
<i>Mahsutaliyev Abdusalom Hasanovich</i>	

ZIYORAT TURIZMIDA DESTINATSIYA VA GEOAXBOROT TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH	433
Qosimov Jahongir Ro'ziboyevich, Suyunova Nilufar	
YEVROPA DAVLATLARIDAGI KORXONALARDA MOLIYAVIY REJALASHTIRISH AMALIYOTINING TAHLILI VA ULARDAN O'ZBEKISTON MOLIYA TIZIMIDA QO'LLASH MASALALARI	440
Pardayev Jamshid Muzaffarovich	
TASHKILOTNING RAQAMLI TRANSFORMATSIYA LOYIHALARINI BOSHQARISH	446
Xasanov Odilxon Kaxxorovich	
O'ZBEKISTON TURIZM SANOATINING XALQARO RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA STRATEGIK MARKETING TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH	450
Kobilova Shozoda Timurovna, Isxakova Sarvar Ayubovna	
THE ROLE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN LABOR THEORY: EVOLUTION, CHALLENGES AND FUTURE PROSPECTS	456
Tukhliyev Bakhodir Adinaevich	
ОСОБЕННОСТИ ПРОЦЕССА ПЕРВОГО ПРИМЕНЕНИЯ МЕЖДУНАРОДНЫХ СТАНДАРТОВ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ В СИСТЕМЕ УЧЕТА И ОТЧЕТНОСТИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	460
Астанов Зафар Муродуллаевич	
TA'LIM MUASSASALARIDA O'QITISH SIFATINI OSHIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR PLATFORMALARINI YARATISH VA ULARDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI	466
To'xtamisheva Dilrabo Shermonovna	
KICHIK VA O'RTA BIZNESNI YASHIL IQTISODIYOT TAMOYILLARI ASOSIDA RIVOJLANTIRISHNING INNOVATSION MEXANIZMLARI	472
Norboyev Sarvar Azodovich	
MINTAQAVIY RIVOJLANISHDA INVESTITSİYALARDAN SAMARALI FOYDALANISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	476
Xatamova Manzura Ochilidiyevna, Safarov Botir Isaq o'g'li	
MAXSUS IQTISODIY ZONALARDA SOLIQ MA'MURIYATCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISHNING METODOLOGIK YONDASHUVLARI	482
To'rayeva Nafisa Odiljonovna	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA RAQAMLI TO'LOV TIZIMLARINI RIVOJLANTIRISHNING PUL MUOMALASI BARQARORLIGIGA TA'SIRINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	487
Xazratkulov O'ktamjon Xikmatullayevich	
O'ZBEKISTONDA TAKSI XIZMATLARI BOZORIDA INSTITUSIONAL ISLOHOTLARNING IQTISODIY AHAMIYATI	491
Jaloliddinov Anvar Jaloliddin o'g'li	
EKOLOGIK TANGLIK SHAROITIDA QISHLOQ XO'JALIGIDA YERLARDAN FOYDALANISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH	497
Kudiyarov Aybek Alisherovich	
BANK LIKVIDLIGINI BOSHQARISHDA ZAMONAVIY METODOLOGIK YONDASHUVLAR	502
Sulaymanov Samandarboy Adhambek o'g'li	
IQTISODIY FAOLIYAT TURLARI BO'YICHA SANOAT ISHLAB CHIQRISH TARKIBIY O'ZGARISHLARNI BAHOLASH	509
Almardanova Farzona Tulkin qizi, Kasimov Azamat Abdulkarimovich	
QUYI AMUDARYO IQTISODIY MINTAQASI CHEGARABO'YI HUDUDLARINING TURISTIK IMKONIYATLARI	515
Djumabayeva Shaira Xalillayevna	
SURXONDARYO VILOYATIDA ULGURJI SAVDO HAJMI KO'RSATKICHLARINI ARIMA MODEL YORDAMIDA PROGNOZLASHTIRISH	522
Turopova Sohiba Djumanazarovna	
MINTAQADA INNOVATSION USULDA BALIQ YETISHTIRISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	531
Davranov Odil Jumanazarovich	

ISHLAB CHIQRARISH XARAJATLARI VA MAHSULOT TANNARXINING BOSHQARUV TAHLILINI AMALGA OSHIRISH USULLARI	538
Xamidova S.Ya.	
STRATEGIES FOR INCREASING COMPETITIVENESS IN DEVELOPING EXPORT ACTIVITIES IN SMALL ENTERPRISES.....	544
Nasridinova Shokhida Taufikovna	
SANOAT KORXONALARINI BOSHQARISHDA ILMIY-NAZARIY QARASHLAR	551
To'g'onov Ibroximxo'ja	
XUSUSIY TIJORAT BANKLARINING MOLIYAVIY RESURSLARINI MUSTAHKAMLASHNING NAZARIY VA AMALIY ASOSLARI.....	555
Xolmatov Dilmurod Maxmudjonovich	
PENSIYA JAMG'ARMASI DAROMADLARI SHAKLLANISHI MASALALARI.....	562
Sherjonov Doniyor Saparbaevich	
EKSPORT VA VALYUTA OPERATSIYALARINING NAZARIY VA HUQUQIY ASOSLARI.....	566
Sobirova Xilola Rustam qizi	
SURXONDARYO VILOYATIDA AHOLI JON BOSHIGA CHAKANA SAVDO AYLANMASI HAJMI KO'RSATKICHLARINI ARIMA MODEL YORDAMIDA PROGNOZLASHTIRISH.....	571
Qudratova Shahnoza Shuhrat qizi	
XO'JALIK JAMIYATLARIDA BOSHQARUV ORGANLARI FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISH.....	579
Valijonov Akmaljon	
XIZMATLAR IQTISODIYOTI VA UNI RIVOJLANISHNING NAZARIY ASOSLARI	584
Abduxoliqova Farangiz Abduxoliq qizi	
O'ZBEKISTONDA TRANSPORT-LOGISTIKA TIZIMI: HOZIRGI HOLATI, MUAMMOLARI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI.....	588
Kuvandikov Shuxrat Oblokulovich, Abduxalikova Komila Abduxalikovna	
ИНТЕГРАЦИЯ МЕТОДОВ КАЛЬКУЛИРОВАНИЯ ПО ВИДАМ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ (ABC) И ЦЕЛЕВОГО КАЛЬКУЛИРОВАНИЯ (TC) КАК ИНСТРУМЕНТ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ УПРАВЛЕНЧЕСКОГО УЧЕТА	595
Киличева Ф.Б.	
GAZ TARMOQLARINI MODERNIZATSIYA QILISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI BAHOLASH.....	601
Xamidov Xayriddin Faxritdinovich	
SOLIQ NAZORATI TIZIMI: IQTISODIY MOHIYATI, SHAKLLARI VA SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	606
Donaboyev Dostonbek Xusan o'g'li	
УПРАВЛЕНИЕ ПРИБЫЛЬЮ ПРЕДПРИЯТИЯ КАК ФАКТОР РОСТА ЕГО ФИНАНСОВОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ	610
Агзамов Авазхон Талгатович, Алиева Сусанна Сейрановна	
NOBANK KREDIT TASHKIOTLARINING AKTIV OPERATSIYALARINI RIVOJLANTIRISHNING DOLZARB MASALALARI	618
Sardor Karimov Boydulla o'g'li	
INVESTITSION JOZIBADORLIKNING IQTISODIY MOHIYATI VA INVESTITSIYA NAZARIYALARI INTEGRATSIYASI	624
Abdullayeva Nilufar Ruslanovna	
QURILISH KORXONALARINI KORPORATIV QIMMATLI QOG'OZLAR ORQALI MOLIYALASHTIRISHNING ILG'OR XORIY TAJRIBASI VA UNI QO'LLASH YO'NALISHLARI.....	630
Igitov Jurabek Kuzibekovich	
OPEN BANKING AS A DRIVER OF FINANCIAL INNOVATION AND INCLUSION IN UZBEKISTAN'S BANKING SECTOR	637
Kuvatova Oliya Sheraliyevna, Asadbek Ergashov	
TIJORAT BANKLARINING MOLIYAVIY SAMARADORLIGINI BOSHQARISH VOSITALARI	642
Sadikov Q.M.	

BOSHQARUV HISOBIDA NARX SHAKLLANISHINING NAZARIY JIHLTLARI (TOVAR BOZORIDA USTUN MAVQEGA EGA XO'JALIK SUBYEKTLARI MISOLIDA).....	646
Xaitmetov Elmurat Sidikmatovich	
ПРОГНОЗИРОВАНИЕ ЭНЕРГОЁМКОСТИ ВВП НА ОСНОВЕ МАКРОЭКОНОМИЧЕСКИХ МОДЕЛЕЙ	652
Муслимова Ф.С., Хашимова Н.А.	
XALQARO LOYIHALARNI BOSHQARISHDA RAQAMLI INTEGRATSIYA YETUKLIGI MODEL VA SAMARADORLIKNI BAHOLASH METODOLOGIYASI.....	659
Ne'matova Bonura Umid qizi	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA ICHKI AUDITNING MOHIYATI, MAQSADI VA ASOSIY VAZIFALARI	664
Mamatqulov Avazbek Axmadaliyevich	
OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARI FAOLIYATIDA ZAMONAVIY BOSHQARUV ASOSIDA RAQOBATBARDOSHLIKNI TA'MINLASH.....	674
Xusanova Gavhar	
MAHALLIY SHAROITDA SUV TEJOVCHI TEXNOLOGIYALARNI KO'P MEZONLI BAHOLASHNING IQTISODIY YO'NALTIRILGAN GIBRID MODEL VA UNING AMALIY QO'LLANILISHI.....	679
Mirzayeva Shaxnoza Mamat qizi	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA QUYOSH FOTOELEKTR STANSIYALARINING HOLATI VA O'RNATILGAN QUVVATLARINI TAHLIL QILISH	683
Maxamadiyev Farrux Mirazimovich, Baratov Laziz Suyun o'g'li	
BUDJET TASHKILOTLARIDA BUDJETDAN TASHQARI MABLAG'LARNING NAZORATINI TASHKIL QILISH.....	688
Dadaboyev Tulqinjon Yusupjonovich, Dadaboyev Abdurahmon Ne'matjon o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT BARQARORLIGINI TA'MINLASHNING IQTISODIY OMILLARI VA ZAMONAVIY AHAMIYATI	693
Yusubov Inomjon Ikrom o'g'li	
MOLIYAVIY RESURSLARNI BOSHQARISHNING NAZARIY-METODOLOGIK VA AMALIY JIHLTLARI	699
Narzulloyev Behruz Baxtiyor o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA RAQAMLI BANK XIZMATLARI AMALIYOTI TAHLILI	702
Kazakbayev S.B.	
BOG'DORCHILIK TARMOG'NI RIVOJLANTIRISHDA SUV TEJAMKOR TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISHNING IQTISODIY ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH	705
Sattorov Orifjon Boymurodovich	
MHXS ASOSIDA SUG'URTA KOMPANIYALARINING BUGALTERIYA HISOBI VA MOLIYAVIY TAHLILINI TAKOMILLASHTIRISH STRATEGIYALARI.....	709
Alimov Baxodir Batirovich	
QISHLOQ XO'JALIGINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA DAVLATNING IMTIYOZLI MOLIYALASHTIRISH MYEXANIZMLARIDAN FOYDALANISHNI TAKOMILLASHTIRISH	718
Xolmatov Sanjarbek Xojimamatovich	
MAHALLA TIZIMIDA INSON KAPITALIDAN SAMARALI FOYDALANISH VA INKLYUZIV IQTISODIY O'SISHNI TA'MINLASH YO'NALISHLARI.....	724
Berkinov Bozorboy Berkinovich	
XALQARO TURIZM BOZORIDA MICE TURIZMINING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISH JARAYONLARINING NAZARIY ASOSLARI	728
Fayyoza Xalimova Nafasovna	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA MIJOZLARGA YO'NALTIRILGAN BIZNES JARAYONLARINI TRANSFORMATSIYA QILISH AMALIYOTI.....	733
Azimov Asrorjon Muzaffarjonovich	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA BANDLIKNI LEGALLASHTIRISHNING INSTITUTSIONAL MEXANIZMLARI	737
Xalimbetov Farxad Bagibekovich	

TIJORAT BANKLARINING BIZNES EKOTIZIMI MUAMMO VA YECHIMLAR.....	742
Shoymardonov Orziqul Jo'ra o'g'li	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI YALPI HUDUDIY MAHSULOT XAJMIGA ASOSIY KAPITALGA KIRITILGAN INVESTISIYALARNING TA'SIRI	749
Sultanov Anvar Abdullaevich	
YASHIL IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDA QURILISH SANOATINING IQTISODIY HOLATI.....	754
Axmedova Sanobar Ikrom qizi, Davlatov Ahmadjon Anvarbek o'g'li	
DAVLAT XUSUSIY SHERIKCHILIK LOYIHALARIDA VUJUDGA KELADIGAN RISKLARGA QARSHI UZOQ MUDDATLI IQTISODIY STRATEGIYALAR	760
Ergashev Axmadjon Maxmudjon o'g'li	
MODERN MODELS OF SALES LOGISTICS IN THE SERVICE SECTOR: MARKETING ASPECT AND AREAS FOR IMPROVEMENT	764
Mamatkulova Shoira Djalolovna	
РОЛЬ ПЛАНИРОВАНИЯ И ПРОГНОЗИРОВАНИЯ В СИСТЕМЕ ОРГАНИЗАЦИИ ФИНАНСОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СУБЪЕКТОВ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА.....	769
Ахмедова Азиза Тохировна, Зайналов Ж.Р.	
ВЫСШАЯ МАТЕМАТИКА КАК ОСНОВА ФИНАНСОВОГО МОДЕЛИРОВАНИЯ В ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКЕ И ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВЕ.....	774
Айматова Фарида Хуразовна	
XORIJIY MOLIYAVIY RESURLAR VA ULARNING IQTISODIY O'SISH SIFATINI TA'MINLASHDAGI O'RNINI	778
Xomidova Kamola G'olib qizi	
SUG'URTA TASHKIOTLARIDA TO'LOV QOBILIYATINI OSHIRISHGA QARATILGAN ICHKI BOSHQARUV INSTRUMENTLARINI TAKOMILLASHTIRISH	783
Xattabov Murodulla Batirovich	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING MINTAQALAR BARQAROR RIVOJLANISHIGA TA'SIRI	788
Hakimova Nozimaxon Sobirjon qizi	
O'ZBEKISTON QURILISH KORXONALARIDA KORPORATIV-IJTIMOY MAS'ULIYAT HOLATI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI	795
Murotkosimov Shoxrux Abdusalimovich	
ТЕНДЕНЦИИ ИЗМЕНЕНИЯ ВАЛОВОГО ВНУТРЕННЕГО ПРОДУКТА УЗБЕКИСТАНА ЗА ПОСЛЕДНИЕ ГОДЫ.....	803
Ишонкулова Феруза Асатовна	
CHIQINDILARNI QAYTA ISHLASH JARAYONIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	808
Sadinov Aziz Ziyadullayevich	
BOJXONA BOSHQARUVIDA RAQAMLASHTIRISHNING XALQARO TAJRIBASI	814
Radjapova Latofat Sardorovna	
MILLIY IQTISODIYOTDA SANOAT KORXONALARI RIVOJLANISHI XUSUSIYATLARI	821
Abdullayeva Madina Kamilovna	
UY-JOY QURILISHI SOHASIGA ESKROU MEXANIZMINI JORIY ETISH ORQALI ULUSHDORLAR MABLAG'LARINI HIMOYA QILISH ISTIQBOLLARI	827
Nigmatov Akbarjon Anvarovich	
TASHQI SAVDO BALANSINI MUVOZANATLASHTIRISH	831
Rahimov Eshmurod Normurodovich, Misliddinov Ikromjon Kamoliddin o'g'li	
DON VA UN MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQRISH KORXONALARIDA MARKETING FAOLIYATINI BOSHQARISHNING YEVIROPA TAJRIBASI	837
Boyjigitov Sanjarbek Komiljon o'g'li	
RAQAMLI SUG'URTA (INSURTECH) EKOTIZIMINI SHAKLLANTIRISH VA O'ZBEKISTONDA MOLIYAVIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHNING O'ZIGA XOS JIHATLARI.....	842
Nozimov Eldor Anvarovich	
MAHALLIY RESURLARDAN SAMARALI FOYDALANISH ASOSIDA IMPORT O'RNINI BOSUVCHI MAHSULOTLAR ISHLAB CHIQRISH STRATEGIYASI	847
Sobitova Ra'no Solidjonovna	

XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA INNOVATSION FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING XORIJ TAJRIBALARI.....	850
Raxmonov Aziz Iskandarovich	
COST ANALYSIS IN FRUIT AND VEGETABLE PROCESSING PLANTS.....	855
Rahmatullayev Mirjalol Khatam ogli	
OLIY TA'LIM XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHNING TASHKILY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH TIJORAT SIRINING O'ZIGA XOS JIHATLARI.....	861
Butayev Dilshod Eshbekovich	
ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ И ОБЛАЧНЫЕ БУХГАЛТЕРСКИЕ СИСТЕМЫ: НАДЁЖНОСТЬ ОТЧЁТНОСТИ И КИБЕРБЕЗОПАСНОСТЬ.....	867
Бозорова Озода Рахимовна	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA BANKLARNING CHAKANA KREDITLASH AMALIYOTI TAHLILI	872
Axmedova Dilrabo Kurbondurdi qizi	
XALQARO STANDARTLARNI AMALGA OSHIRISH JARAYONIDA AUDITORLAR VA KORXONALAR UCHUN AMALIY TAVSIYALAR.....	877
Ibragimov Azizbek Keldibek o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA INNOVATSION BANK XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI.....	882
Akbarov Husniddinjon Mo'ysin o'g'li	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA MOLIYAVIY NATIJALAR TAHLILINI TAKOMILLASHTIRISH	888
Omanov Sanjar Qurbonazar o'g'li	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTNI SOLIQ IMTIYOZLARI ORQALI MOLIYALASHTIRISHNING AMALDAGI HOLATI.....	894
Usmonov Shavkatjon Shukurovich	

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA INNOVATSION BANK XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI

Akbarov Husniddinjon Mo'ysin o'g'li

TDIU Bank ishi kafedrası dotsenti v.b, PhD

Annotatsiya. Maqolada bank tomonidan ko'rsatilayotgan chakana xizmatlarning hozirgi raqamli holati tahlil qilinib, ularning nazariy asoslari muhokama qilingan. Shu bilan birga, raqamli iqtisodiyot sharoitida yangi turdagi bank xizmatlarini rivojlantirish istiqbollari yoritilib, ilmiy hamda amaliy tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: tijorat banklari, chakana bank xizmatlari, operatsiyalar, to'lovlar, kredit, depozit.

Abstract. The article analyzes the current digital state of retail banking services and discusses their theoretical foundations. In addition, it highlights the prospects for developing new types of banking services in the context of the digital economy and provides scientific and practical recommendations.

Key words: commercial banks, banking services, operations, payments, credit, deposit.

Аннотация. В статье проанализировано текущее цифровое состояние розничных банковских услуг и обсуждены их теоретические основы. Кроме того, освещены перспективы развития новых видов банковских услуг в условиях цифровой экономики, а также разработаны научные и практические рекомендации.

Ключевые слова: Коммерческий банк, розничные банковские услуги, операционная деятельность, платежи, кредиты, депозиты.

KIRISH

Bugungi kunda masofaviy bank xizmatlari raqamli iqtisodiyotning ajralmas qismiga aylanib bormoqda. Endilikda mablag'larni boshqarish 24/7 rejimida smartfon yoki planshetlar yordamida amalga oshirilishi mijozlarga istalgan joy va vaqtda to'lovlarni amalga oshirish imkoniyatini bermoqda. Bu esa nafaqat qulaylik, balki bank xizmatlarining yangi raqamli formatda rivojlanishiga ham turtki bo'lmoqda.

Banklarning mijozlarga qulaylik yaratish, xizmatlarni avtomatlashtirish hamda masofaviy xizmatlar qamrovini kengaytirish yo'lidagi ishlari natijasida "Internet-banking", "SMS-banking" va "Mobil-banking" tizimlari foydalanuvchilari soni keskin oshmoqda. Raqamli texnologiyalarga asoslangan ushbu xizmatlar moliyaviy savodxonlikni oshirish, aholining bank tizimiga ishonchini mustahkamlash hamda yangi raqamli mahsulotlar yaratishga asos bo'lmoqda.

Shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 23-martdagi "Bank xizmatlari ommabopligini oshirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi qaroriga muvofiq qabul qilingan me'yoriy hujjatlar raqamli bank xizmatlarini rivojlantirishning huquqiy asoslarini belgilab berdi. Unda onlayn axborot taqdim etish tartiblari, iste'molchilarga xizmat ko'rsatishning minimal talablari hamda qarzdorlik yuzaga kelganda bank-mijoz o'zaro munosabatlarining elektron mexanizmlari belgilangan.

Joriy yilda bank tizimini keng transformatsiyalash, zamonaviy biznes modellarini joriy etish va yangi raqamli mahsulotlar ishlab chiqish Markaziy bank va tijorat banklari hamkorligining ustuvor yo'nalishlaridan biri bo'lib qolmoqda. Raqamli iqtisodiyot sharoitida bank xizmatlari spektri yil sayin kengayib, bozorda yangi mahsulotlar va xizmatlar paydo bo'lmoqda. Bu esa kredit tashkilotlari o'rtasida raqobatni keskinlashtirib, har bir bankni mijoz bilan munosabatlarni raqamli sheriklik tamoyillari asosida shakllantirishga undamoqda.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR TAHLILI.

Bank chakana xizmatlari bozorida mijozlarning ehtiyojlarini qondirish va xizmatlarni rivojlantirish masalalari ko'plab olimlarning ilmiy izlanishlarida keng yoritilgan. Xususan, rossiyalik olimlar S.V. Sploshnov, N.L. Davidova, A.N. Bulatov, O.I. Lavrushin hamda E.F. Jukovlarning tadqiqotlarida bu masalalar o'z aksini

topgan. A.N. Bulatov samarali bank faoliyatining to'rtta asosiy ustuniga – mijozlar, moliya, jarayonlar va xodimlarga urg'u bergan.

O.N. Shestak esa bank muassasasining mohiyatini tahlil qilib, uni mablag'larni yig'uvchi va qaytarishlik asosida joylashtiruvchi muassasa sifatida ta'riflagan holda, uning faoliyatida aktiv va passiv operatsiyalarni ajratib ko'rsatadi. Ushbu ilmiy qarashlar hozirgi davrda raqamli iqtisodiyot sharoitida yangicha talqin qilinmoqda. Endilikda bank xizmatlari nafaqat an'anaviy shaklda, balki onlayn platformalar, mobil ilovalar va raqamli ekotizimlar orqali ham taklif qilinmoqda.

Raqamli texnologiyalar bank chakana xizmatlarini tubdan o'zgartirib, mijozlarga shaxsiylashtirilgan mahsulotlar, masofaviy kreditlash, blokcheyn asosidagi hisob-kitoblar va sun'iy intellekt yordamida tezkor moliyaviy maslahatlar taqdim etish imkonini bermoqda. Shu bois, bank xizmatlarini faqat umumiy tartibda emas, balki raqamli transformatsiya va innovatsion xizmatlar istiqbollari nuqtai nazaridan o'rganish dolzarb masalaga aylanmoqda.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mavzu bo'yicha ilmiy tadqiqot olib borishda analitik taqqoslash, mantiqiy va qiyosiy tahlil, ma'lumotlarni guruhlash va solishtirish asosida statistik qayta ishlash usullari qo'llanildi. Shuningdek, raqamli iqtisodiyot sharoitida yangi bank xizmatlarini rivojlantirish istiqbollarini baholash uchun miqdoriy va sifat ko'rsatkichlarini hisoblash hamda raqamli tahlil vositalaridan foydalanildi.

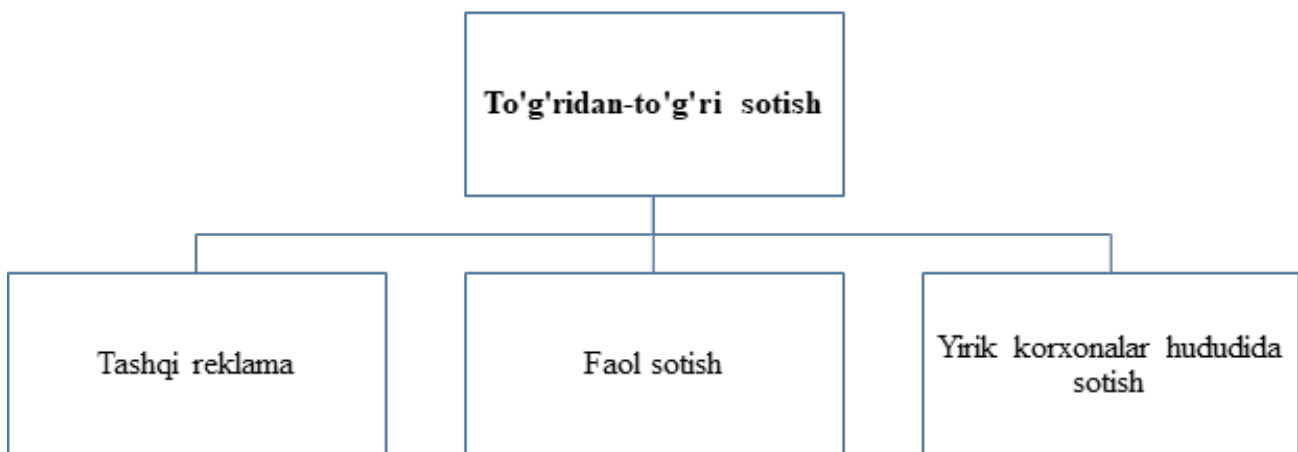
TAHLIL VA NATIJALAR

Bugungi kunda banklardan mijozlar talablarini qondirish maqsadida o'z faoliyatini transformatsiya qilish, ya'ni chakana bank mahsulotlari va xizmatlarini zamonaviy raqamli texnologiyalar asosida takomillashtirish va yangi xizmatlarni yaratish talab etilmoqda.

Mavjud savdo kanallarini hisobga olgan holda, rivojlangan filial tarmog'iga ega bo'lgan tijorat banklarida chakana bank mahsulotlarini sotishni tashkil etish jarayoni endilikda quyidagi yo'nalishlarda amalga oshirilmoqda:

- to'g'ridan-to'g'ri sotish (an'anaviy filiallar orqali xizmat ko'rsatish);
- kross savdo (bir vaqtning o'zida bir nechta raqamli mahsulotlarni taklif qilish);
- raqamli sheriklik asosida sotish (fintex kompaniyalari bilan hamkorlikda);
- agentlar orqali sotish (onlayn platformalarda integratsiyalashgan xizmatlar);
- elektron kanallar orqali sotish (mobil ilovalar, internet-banking, sun'iy intellekt asosidagi chat-botlar orqali).

Agar ilgari chakana mahsulotlarni sotish asosan to'g'ridan-to'g'ri sotish usuliga tayanilgan bo'lsa, hozirda raqamli iqtisodiyot rivoji natijasida banklar savdo siyosatini yangilab, elektron savdo kanallarini kengaytirishga alohida e'tibor qaratmoqda. Bu esa xizmat ko'rsatish jarayonida innovatsion yondashuvlarni, xodimlarni masofadan boshqarish tizimlarini hamda mijozlar bilan interaktiv aloqalarni samarali qo'llash imkonini bermoqda (1-rasm).

1-rasm. To'g'ridan-to'g'ri sotish

Mazkur savdo kanalida mijozlarni jalb qilish jarayoni raqamli texnologiyalardan foydalanish orqali yanada kengaymoqda. Endilikda tashqi reklama, ommaviy axborot vositalari va Internet reklamalari bilan bir qatorda,

ijtimoiy tarmoqlardagi raqamli marketing kampaniyalari, mobil ilovalar orqali xabarnomalar, onlayn reklama maqolalari va interaktiv aksiyalar mijozlarni jalb etishda muhim rol o'ynamoqda. Ushbu vositalar orqali mijozlar mustaqil ravishda bankka murojaat qilish imkoniyatiga ega bo'lib, bank xizmatlariga bo'lgan qiziqishini oshirmoqda. Biroq, ushbu usulning asosiy kamchiligi – raqamli reklama kampaniyalarining yuqori xarajatlari va ularning moliyaviy samaradorligini aniq hisoblashdagi qiyinchilikdir.

Shu bilan birga, raqamli faol sotuv kanallari ham shakllanmoqda. Bunda bank mahsulotlarini sotish bo'limi xodimlari an'anaviy qo'ng'iroqlar bilan cheklanmay, balki ma'lumotlar bazalarida mijozlar xatti-harakatlarini tahlil qilish, sun'iy intellekt asosida shaxsiylashtirilgan takliflar yuborish, videokonferensiyalar orqali muloqot qilish va onlayn tijorat takliflarini yetkazish kabi usullardan foydalanmoqda.

Natijada, mijozlarni jalb qilish jarayoni endilikda raqamli iqtisodiyot talablariga mos ravishda tezkor, shaffof va interaktiv shaklga ega bo'lib bormoqda.

Yirik korxonalar hududlarida yangi mijozlarni jalb qilish uchun vaqtinchalik xizmat ofislarini tashkil etish an'anaviy usulda kam qo'llanilsada, natijadorlik nuqtai nazaridan samarali hisoblanadi. Zamonaviy sharoitda bu jarayonni yanada rivojlantirish uchun korxonada hududida raqamli ofislar yoki mobil bank xizmatlari stendlarini joriy etish mumkin. Bunday ofislar cheklangan vaqt davomida faoliyat yuritib, mijozlarga onlayn maslahatlar berish, hujjatlarni elektron tarzda qabul qilish va tezkor xizmat ko'rsatishni amalga oshiradi.

Bank mahsulotlarini sotishda asosiy harakatlantiruvchi kuch endilikda nafaqat xodimlar, balki raqamli texnologiyalar – mobil ilovalar, sun'iy intellekt asosidagi chatbotlar va ma'lumotlarni tahlil qilish tizimlaridir. Mahsulotning raqobatbardoshligi muhim bo'lsa-da, mijozlarni jalb etishda xizmatning qulayligi, shaxsiylashtirilgan yondashuv va raqamli imkoniyatlardan foydalanish hal qiluvchi omilga aylanmoqda.

Shu bilan birga, xodimlar masalasi ham dolzarb bo'lib qolmoqda. Ularning bilim va ko'nikmalarini oshirish uchun an'anaviy treninglardan tashqari, onlayn kurslar, virtual simulyatorlar va raqamli o'quv platformalarini joriy etish tavsiya etiladi. Bu yondashuv xodimlarning motivatsiyasini oshirish bilan bir qatorda, yangi bank xizmat turlarini raqamli iqtisodiyot talablari asosida tezkor va samarali rivojlantirish imkonini beradi.

Bank xodimlarini o'qitish va sertifikatlash jarayoni moliyaviy hamda vaqt xarajatlarini talab qilganligi sababli, ushbu jarayonni raqamli texnologiyalar asosida masofadan tashkil etish muhim ahamiyat kasb etadi. Masalan, onlayn kurslar, videodarslar, virtual simulyatorlar va elektron sertifikatlash tizimlari orqali xodimlarni tayyorlash an'anaviy usullarga qaraganda samaraliroq hisoblanadi. Shu bilan birga, sotish texnologiyalari va mijozlar bilan ishlash bo'yicha ayrim kurslar interaktiv platformalarda professional biznes-trenerlar bilan hamkorlikda o'tkazilishi maqsadga muvofiqdir.

Raqamli iqtisodiyot sharoitida xodimlarning motivatsiyasini oshirish uchun onlayn reyting tizimlari va shaffof baholash platformalari joriy etilishi zarur. Bunda xodimlar o'z faoliyatining natijalariga qarab real vaqt rejimida baho olishlari va avtomatik ravishda bonuslar, qo'shimcha imtiyozlar yoki raqamli sertifikatlar bilan rag'batlantirilishlari mumkin. Bundan tashqari, moliyaviy bo'lmagan motivatsiya mexanizmlari – onlayn o'quv kurslariga kirish, xorijiy tillarni raqamli platformalarda o'rganish, virtual konferensiyalarda qatnashish imkoniyati kabi chora-tadbirlar ham keng qo'llanishi mumkin.

Bank xizmatlarida samaradorlikni oshirish uchun esa sotuvlar va mijozlar faoliyatiga oid barcha jarayonlarni Big Data va sun'iy intellekt yordamida avtomatlashtirilgan tahlil tizimlari orqali kuzatib borish lozim. Bu tizimlar orqali mahsulotlar samaradorligi, operatsiyalarning rentabelligi, mijozlarga xizmat ko'rsatish vaqti, xarajatlar va boshqa ko'rsatkichlar aniq tahlil qilinadi. Natijada banklar nafaqat xodimlarni samarali rag'batlantirish, balki yangi bank xizmat turlarini bozordagi raqobatbardoshlikni oshirishga yo'naltirish imkoniga ega bo'ladi.

Raqamli iqtisodiyot sharoitida bank mahsulotlari, xodimlar va filial ofislarining samaradorligini baholash jarayoni faqat mahsulot shartlariga asoslanishi, uning joylashgan hudud yoki mintaqasiga bog'liq bo'lmasligi muhim hisoblanadi. Shu maqsadda, raqamli analitika va big data texnologiyalari yordamida har bir mahsulotning rentabelligini aniq o'lchash imkoniyati yaratiladi. Amaliy tajriba ko'rsatadiki, hatto eng oddiy raqamli motivatsiya tizimlarini joriy etishning o'zi dastlabki 3–4 oy ichida bank mahsulotlari sotuvini sezilarli darajada oshirishi mumkin.

Bank xizmatlari ofisi menejerlarining motivatsiyasini belgilashda endilikda sun'iy intellekt asosidagi KPI monitoring tizimlari asosiy rol o'ynaydi. Bunda motivatsiya ikki asosiy omilga bog'liq bo'ladi: filialning umumiy moliyaviy natijalari (savdo rejasidan oshib ketishi) va raqamli avtomatlashtirish orqali xarajatlarning kamayishi. Shuningdek, qo'shimcha omillar sifatida xodimlarning o'rtacha me'yorlarni bajarishi, onlayn auditlar davomida qoidabuzarliklarning aniqlanmasligi, kadrlar almashinuvining kamayishi kabi ko'rsatkichlar inobatga olinishi mumkin.

Moliyaviy va operatsion ko'rsatkichlarni birinchi navbatda raqamli mahsulot menejerlari uchun belgilash maqsadga muvofiqdir. Chunki ular nafaqat mahsulotni bozorga taklif qilish shartlari va motivatsiya sxemalarini ishlab chiqishda ishtirok etadi, balki real vaqt rejimida raqamli platformalar orqali tahliliy ma'lumotlarning to'liq monitoringini amalga oshirishi mumkin. Bu esa yangi turdagi bank xizmatlarini samarali rivojlantirish va raqobatbardoshlikni oshirish uchun mustahkam poydevor yaratadi.

Raqamli iqtisodiyot sharoitida bank xizmatlari ofisining shtat tarkibini belgilash jarayoni zamonaviy texnologiyalar asosida samarali boshqaruvni talab qiladi. Bunda quyidagi qoidalarga amal qilish muhim:

- Har bir lavozim raqamli HR-platfomalarda standartlashtirilgan ish tavsifiga ega bo'lishi va barcha savdo nuqtalari uchun yagona formatda qo'llanilishi kerak.
- Xodimlar soni mijozlar oqimi bilan to'g'ridan-to'g'ri bog'liq bo'lib, big data tahlillari orqali optimal nisbatni aniqlash mumkin. Bu esa bank ofislarining an'anaviy formatini o'zgartirishni taqozo etadi.
- Moliya, hisob-kitob, underwriting va ish haqi bo'yicha jarayonlarning maksimal qismi markazlashtirilgan raqamli tizimlar orqali bosh bankda amalga oshirilishi kerak.
- Savdo nuqtalari xodimlari moliyaviy hisobotlar tuzishdan ozod etilib, ularning vazifalari mijozlarga xizmat ko'rsatish va sotuvni rivojlantirishga yo'naltiriladi.
- Rahbar xodimlarning vazifalari raqamli boshqaruv vositalari yordamida kassa intizomi, reklama, davlat organlari va VIP mijozlar bilan aloqalarni nazorat qilish bilan chegaralanishi lozim. Yangi mijozlarni jalb qilish va mavjud mijozlar bilan ishlash jarayonlari esa zamonaviy CRM tizimlari orqali boshqarilishi mumkin.
- IT xizmatlarini, imkon qadar, outsourcing va bulut texnologiyalari orqali tashqi kompaniyalarga topshirish bankning xarajatlarini kamaytiradi va moliyaviy tahlilni soddalashtiradi.
- Savdo va mijozlarga xizmat ko'rsatish bilan shug'ullanuvchi xodimlarning soni avtomatlashtirilgan hisobotlar va sun'iy intellekt asosidagi yuklama tahlillari orqali aniqlanishi kerak. Bunda operatsiyalar soni, ularning bajarilish vaqti hamda xizmat ko'rsatish sifati asosiy mezon bo'lib xizmat qiladi.

Shu tarzda, raqamli iqtisodiyot sharoitida bank xizmatlari ofislarini qayta tashkil etish nafaqat resurslardan oqilona foydalanishni ta'minlaydi, balki yangi bank xizmatlari turlarini samarali rivojlantirish uchun ham mustahkam zamin yaratadi.

O'sish to'g'risidagi qaror bank xizmatlari ofisi chegara qiymatlariga etganda avtomatik ravishda qabul qilinishi kerak. Mahsulotni sotish texnologiyalarining o'zgarishi bilan, bitta operatsiya uchun vaqtni zudlik bilan ko'rib chiqish va hisoblash algoritmini o'zgartirish kerak. Savdo jarayonining holatini tezkor tahlil qilish, mahsulot menejerlarining ishini baholash va nazorat qilish, potensial mijozlar bilan munosabatlarning hozirgi holati, potensial va joriy mijozlar ma'lumotlar bazasini yaratish uchun bankda bank boshqaruvi, mahsulot menejerlari va boshqalar uchun ruxsat beruvchi dastur bo'lishi kerak.

Mavjud mijozlar bilan samarali ishlash uchun potensial mijozlar ma'lumotlar bazasini va mijozlar ma'lumotlar bazasini birlashtirish, mijozlarning faoliyatini to'xtatish sabablarini tahlil qilish va bankka sodiqlik bazasini yaratish orqali erishish mumkin.

Kross savdo deganda, mahsulotni paketli sotish tushunilmasligi kerak (mijoz depozitga mablag' qo'ydi va debet karta va Internet-bankingni qo'shimcha sotib oldi), balki bank xodimlari tomonidan ushbu xodimning vakolatiga kirmaydigan mahsulotlarni ongli ravishda sotish va har biri uchun pul mukofoti (bonus) olish tushunilishi kerak.

Kross savdoni amalga oshirishning asosiy muammolari quyidagilar:

- bank rahbariyatining xodimlarga qo'shimcha bonuslar to'lash istagi yo'qligi;
- noaniq motivatsiya;
- sotishni amalga oshirgan xodim o'rtasida aniq o'rnatilgan aloqaning yo'qligi (oldindan sotish) va mahsulotni ushbu mijozga sotish yuz bergani;
- kross savdo kabi savdo kanalining muvaffaqiyatli ishlashi uchun, birinchi navbatda, sotuvchi xodimni o'qitish kerak. Shu bilan birga, kross savdoni amalga oshirishni va buning uchun pul mukofotini olishni istagan xodim ixtiyoriy ravishda tegishli o'quv kursi uchun sertifikatlashdan o'tishi kerak. Bunda mahsulotning asosiy parametrlari bilan tanishish taklif etiladi.

O'qimagan xodim kross mahsulotni sotish huquqiga ega emas. Sertifikatlashdan muvaffaqiyatli o'tgandan so'ng, xodim ma'lum bir mahsulotni sotish uchun sotishni hisobga olish dasturiga kirish huquqiga ega bo'ladi va mahsulotni oldindan sotishni qayd etishi mumkin. Bankda kross savdoning joriy etilishi nafaqat xodimlarning sodiqligini oshiradi, balki xodimlarning bank mahsulotlari haqidagi bilimlarini oshirishga olib keladi, bu esa motivatsiyani hisobga olgan holda sotuvlar sonining ko'payishiga olib keladi.

Agentlik savdosi. Agentlik savdosini tashkil etish kross savdoni tashkil etishga juda o'xshash, ammo o'ziga xos xususiyatlarga ega. Agentlar deganda biz bank uchun mijozlarni qidiradigan va jalb qiladigan va ushbu xizmat uchun tegishli haq oladigan shaxslarni tushunamiz.

Kross savdo bilan bog'liq agent savdosida qo'shimcha muammolar quyidagilar:

- agentlarni ro'yxatdan o'tkazish;
- agentlik shartnomasini chop etish, imzolash va bekor qilish uchun ko'p vaqt hamda pul sarflanadi;
- yangi agentlarni qidirish;
- qayta aloqalarni olish;
- agentlarni tayyorlash va sertifikatlash jarayonini tashkil etish.

Ushbu muammolarni hal qilishning yagona qulay mexanizmi, albatta, internetdir. Bank veb-saytidagi agentlar agentlik shartnomasini qabul qiladilar va login va parol bilan sotishni nazorat qilish dasturiga cheklangan kirish huquqini oladilar. Ushbu dasturda agent oldindan sotish, reytinglar va kerakli hujjatlar to'g'risidagi ma'lumotlarni to'ldirishdan tashqari, o'qitish, sertifikatlash, shaxsiy rahbarining aloqalarini olish, sotish tarixini ko'rish imkoniyatiga ega bo'ladi. Internetdan tashqari, yangi agentlarni (odatda magistrantlar yoki ish tajribasiga ega bo'lmagan yoshlarni) qidirish funksiyalari bank xizmatlari ofisi boshlig'ining o'rinbosariga yuklanishi kerak. Shuningdek, bank bilan ish haqi loyihalari bo'yicha hamkorlik to'g'risida shartnomalar tuzgan tashkilotlarning kadrlar bo'limlari xodimlarini agent sifatida jalb qilish istiqbolli. Agentlar uchun qo'shimcha motivatsiya qo'shimcha o'quv kurslariga kirish, bankda ish topish imkoniyati bo'lishi mumkin.

Barcha agentlarni chakana bank mahsulotlarini professional sotuvchilar darajasiga o'rgatish qimmat va foydasiz ishdir, shuning uchun agentlarning asosiy vazifalari sotishdan oldin va ko'plab potensial mijozlarni xabardor qiladigan reklama bo'lishi kerak. Ya'ni, funktsionallik nuqtai nazaridan agent potensial mijozni topishi va qiziqirishi va savdo nuqtalarining doimiy ishchilari tomonidan sotuvlarni keyinchalik ro'yxatdan o'tkazish uchun mijoz to'g'risidagi ma'lumotlarni savdo bazasiga kiritishi kerak.

Shuni alohida ta'kidlash lozimki, chakana biznes bilan shug'ullanadigan ba'zi banklarning veb-saytlarida hali ham bank mahsulotlarini (kreditlar, bank kartalari, tangalar) sotib olish uchun on-layn arizalar uchun namunalar mavjud emas. Mijozlarni bank veb-saytiga jalb qilishning yana bir muhim omili, shuningdek, bankning internetdagi reklamasi va bank xodimlari (odatda Call-Markaz xodimlari) tomonidan forumlarda, ijtimoiy tarmoqlarda va hokozalarda bank mahsulotlari va xizmatlari to'g'risida to'g'ri ma'lumot berishidir. Bankomatlar, axborot kiosklari va to'lov terminallariga kelsak, kommunal va boshqa to'lovlarni to'lash funksiyalarini va mijozlar bilan interaktiv muloqot usullarini ishlab chiqishda biz asosiy bank mahsulotlarini sotish kredit olish yoki to'lash, ochish yoki o'tkazish haqida unutmashimiz kerak.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Raqamli iqtisodiyot sharoitida har bir savdo kanali o'ziga xos qiymatga ega bo'lib, u ma'lum bir mijozlar segmentini qamrab oladi. Shu bois, bir yoki bir nechta raqamli savdo kanallarini e'tiborsiz qoldirish muqarrar ravishda ushbu segmentni yo'qotishga olib keladi. Bugungi kunda yirik kredit tashkilotlari, telekommunikatsiya operatorlari va mikromoliya kompaniyalari bilan bir qatorda, Google, Apple, Facebook, Microsoft kabi global IT kompaniyalarining moliya bozoriga kirib kelishi kutilmoqda. Bu esa banklardan innovatsion texnologiyalarni joriy etishni, xodimlarni zamonaviy raqamli ko'nikmalar bilan ta'minlashni va barcha savdo kanallaridan maksimal samaradorlik bilan foydalanishni talab etadi.

Boshqacha qilib aytganda, mijozlarning ehtiyojlariga mos keluvchi raqamli xizmatlar spektrini kengaytirib borish va yangi bank mahsulotlarini yaratish banklarning chakana xizmatlari rivojlanishida asosiy mezon sifatida qaralishi zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXAT:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 23-martdagi "Bank xizmatlari ommabopligini oshirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi qarori.
2. Bankovskoe delo : uchebnyk / pod red. d-ra ekon. nauk, prof. G. G. Korobovoy. – 2-e izd., pererab. i dop. – M. : Magistr : INFRA-M, 2019. – 592 s.
3. A.N.Bulatov «Effektivniy bank» razbita na chetire tradisionnix razdela – Klienti, Finansi, Prosessi i Personal. / Sozdano v intellektualnoy izdatelskoy sisteme Ridero, 2019 g
4. S.V.Sploshnov, N.L.Davidova Bankovskiy roznichniy biznes. – Minsk: Visheyshaya shkola,, 2012. – 189 s.
5. Shestak O. N. Roznichniy biznes banka : ucheb. posobie / O. N. Shestak, L. P. Levchenko. – Minsk: Visheyshaya shkola, 2014. – 143 s.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 2

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

EI.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>